

Proslava 75-obljetnice posvećenja katedrale u Osijeku

Osijek je dostojno proslavio 75. obljetnicu posvećenja svoje katedrale. Sama proslava počela je već 27. travnja koncertom na orguljama prof. Mate Leščana iz Zagreba. Na programu su bila djela: Bacha, Francka, Alaina, Lovrića i Leščana.

Slijedeći koncert održao je prof. Anđelko Klobučar iz Zagreba. Njegov program sadržavao je djela: Buxtehuda, Bacha, Francka, Liszta, Vidakovića, Messiaena, Njirića i Klobučara.

Oba koncerta bila su primjerno posjećena što je samo znak da je i osječka publika željna ozbiljne glazbe na »kraljici instrumenata«.

Centralna proslava započela je trodnevnom pravom.

1. dan — 17. svibnja 1975. Svečanu biskupsku misu služio je msgr. Matija Zvekanović, biskup subotički. Održao je propovijed na temu: Crkva — otajstveno tijelo Kristovo. Pjevao je zbor sestara sv. Križa iz Đakova. Sestre su pjevale skladbe: Crnkovačkog, Kolba, Leščana i Fosičke.

2. dan — 18. svibnja. Toga dana misu je predvodio msgr. Ćiril Kos, biskup đakovački i srijemski, a u propovijedi je obradio temu: Ne znate li da ste hram Duha Svetoga? Ovom prigodom mješoviti zbor župne crkve pjevao je skladbe Vidakovića, Vrhovskog, Kozinovičke i Odaka.

3. dan — 19. svibnja. Euharistijsko slavlje predvodio je dr. Smiljan Čekada, nadbiskup sarajevski. Nadbiskup je i propovijedao o »Crkvi među Hrvatima«. Ovaj puta pjevao je zbor đakovačkih bogoslova. Na programu su bila djela: Crnkovačkog, Ivšića, Molitora i Klobučara.

20. svibnja — posljednji dan proslave. Na završnoj svečanosti koncelebrirali su msgr. Franjo Kuharić, zagrebački nadbiskup, msgr. Smiljan Čekada, msgr. Ćiril Kos sa tridesetak svećenika i redovnika. Propovijedao je nadbiskup Kuharić o Crkvi — domu Gospodnjem. Mješoviti zbor župne crkve pod vodstvom Ivice Majdandžića, na orguljama s. Savija Brleković izvodio je skladbe Kolba, Crnkovačkog, Händla i Odaka.

Na kraju je biskup Ćiril Kos zahvalio svima koji su uzveličali ovo slavlje te pročitao dekret kojim je župnika Bogdanića imenovao začasnim kanonikom stolnog kaptola u Đakovu za njegovu veliku brigu za katedralu i predan rad u župskoj zajednici. Na kraju slavlja svi su zapjevali Tebe Boga hvalimo.

S.

Spomen-koncert u župnoj crkvi u Slavonskoj Požegi

U nedjelju 27. travnja o. g. na drugu obljetnicu smrti župnika Franje Pipinića mješoviti zbor župne crkve sv. Terezije u Slavonskoj Požegi održao je spomen koncert. Zbor je izveo slijedeće skladbe: F. Šram: *Ronite suze*, F. Dugan: *Molitva*, K. Kreutzer: *Gospodin je dan*, A. Canjuga: *Zdravo zvijezdo mora*, G. F. Händel: *Gle — Bog ide*, J. Raff op. 85 No 3: *Cavatine*, K. Kolb: *Sva si lijepa o Marijo*, J. G. Stehle: *Svet i blagoslovljen iz mise Salve Regina*, J. Arcadelt: *Ave Maria*, I. Zajc: *Hvalite Gospoda*.

Mnoštvo znanaca, poštovalaca i vjernika kao i svećenika našeg dekanata sabralo se da odade spominjanje na svog pokojnog župnika. Koncert je uspješno izveden, a snimljen je i za Radio Vatikan. Za uspjeh koncerta u mnogome je zaslužan i domaći župnik prečasnij g. Josip Dumić koji se mnogo zalazao za promicanje glazbe u našoj župi.

Đ. K.

Zvuci po slavonskoj ravnici

Povodom Đakovačkih vezova (5. i 6. srpnja ove godine) održala je mlada zagrebačka umjetnica Hvalimira Bledšnajder u đakovačkoj katedrali koncert na orguljama. Na rasporedu su bila djela J. G. Walthera, J. S. Bacha, C. Francka i F. Lučića. Program je započeo koncertom u h-molu J. G. Walthera u kojemu su lijepo došli do izražaja ritmička preciznost i prozračnost u registraciji. Slijedile su dvije Bachove koralne predigre »*Nun komm der Heiden Heiland*« te iz kantate 147 »*Herz und Mund und Tat und Leben*« smirenog ugođaja. Najviše me se dojmila Bachova *Fantazija i fuga u g-molu* (bogatstvo raznolikih dojmova u fantaziji, odnosno veličanstvena majstorova kontrapunktska vještina u fugi) kojom je završio prvio dio koncerta. Od romantičara bio je predstavljen Mendelssohn sa šestom sonatom (stavci: koral, andante, sostenuto, allegro molto, fuga, fine). Ova se sonata odlikuje raznolikošću u boji registracije, tempima i harmonijskim bogatstvom pojedinih stavaka, a tokom cijelog dijela provlači se misao koja je na početku donesena u koralu. Lučićeva *fantazija u c-molu* bila je vrlo dopadljiva radi naglih kontrasta, osobito kod registracije. Koncert je završio Franckovim *Koralom u a-molu*. Ovo veličanstveno djelo ima tri dijela, a srednji dio spada u najljepše stranice orguljske literature. U izvrsno izabranom i izvedenom programu umjetnica je pokazala profinjenost i invenciju osobito u registraciji. Mnogobrojno slušateljstvo među kojima je bila prisutna prvenstveno mladost pozdravilo je ovaj koncert oduševljeno. To je bila ne samo nagrada nego i poziv, jer želimo da joj ovaj koncert ne bude posljednji u đakovačkoj katedrali.

s. Svjetlana Paljušević

Annale komorne opere i baleta u Osijeku uspio i unatoč teškoćama

Upravo zadivljava kakvim entuzijazmom Osječani prilaze realizaciji svojeg Annala komorne opere i baleta. Ove godine je ova već afirmirana glazbena manifestacija sasvim jugoslavenskog karaktera održana u Osijeku početkom lipnja u trenutku zatvaranja zgrade Hrvatskog narodnog kazališta koja se popravlja. Osječani su zbog toga neke priredbe održali izvan zgrade, a neke na adaptiranoj pozornici zgrade HNK-a na kojoj se za vrijeme izvođenja nalazila i publika. Dnevni tisak, radio i televizija cijele zemlje pratili su vrlo sistematično cijelu manifestaciju. Sto nam je donio ovogodišnji Annale u Osijeku?

Već samo svečano otvorenje pružilo nam je ugodnu priliku da čujemo i vidimo šarmantnu Fioravantijevu operu »Seoske pjevačice« u domišljatoj i pokretljivoj režiji Dragutina Savina i pod palicom maestra Antuna Petrušića. Uz raspoloženi orkestar među pjevačima su se posebno istakli bariton Nikola Stanković, Veljko Zgrablić, te tri sjajne sopranistice: Stefica Petrušić, Ljiljana Tudaković i Gita Šerman-Kopljar, te Luciano Manzin, koji su u inscenaciji Karla Klemenčića, u žarkim mediteranskim bojama s lakom prezentirali nepretencioznu glazbu ovog skladatelja druge polovice 18. i prve polovice 19. stoljeća.

Nakon otkazivanja nastupa Baleta Slovačkog narodnog kazališta iz Bratislave imali smo priliku vidjeti balet »Golem« Francisca Burta i balet »Darinkin dar« Zorana Hristića u izvođenju Baleta narodnog pozorišta iz Beograda. Beograđani, koji redovno dolaze na Annale, predstavili su se kao homogeni i uigrani ansambl. Sve nas je impresionirao tragični sadržaj »Darinkinog dara« na impresivnu glazbu Z. Hristića i posebno potresna kreacija velike balerine Lidije Pilipenko.

Nastup dirigenta Lovre Matačića sa Zagrebačkom filharmonijom i Mješovitim zborom Radio-televizije Zagreb s koncertnom izvedbom Gluckovog »Orfeja« morao je biti odgođen zbog nenadane bolesti Ruže

Pospis-Baldani. Umjesto toga smo prisustvovali predviđenom nastupu Beogradskih madrigalista pod dirigentskim vodstvom Dušana Miladinovića. Koncert se održao u simpatičnoj, ali neadekvatnoj dvorani Bastiona, ugostiteljskog objekta. Tijekom koncerta osim pjevanja bili smo prisiljeni slušati zveckanje vilica i galamu konobara iz obližnjih ugostiteljskih objekata, što je svakako remetilo normalno održavanje priredbe. Program duhovne pravoslavne glazbe vadio je za crkvenim ambijentom i zato mi nije jasno zašto se nastup Beograđana nije organizirao u jednoj od osječkih mnogobrojnih crkava. Beograđani su se na žalost predstavili kao zvukovno nehomogeni ansambl vrlo labilne intonacije i skoro nikakvog odnosa između vokalnih dionica.

U nastavku Annala održano je i tematsko savjetovanje o glazbenim festivalima i medijima masovnih komunikacija i o suvremenom scenskom izrazu, a kao referentni i koreferentni su se pojavili Srđan Barić, urednik RT Beograd, Branko Polić, urednik Radio-Zagreba i Siniša Hrestak, glazbeni kritičar iz Zagreba. Svi materijali sa savjetovanja bit će objavljeni u osječkom časopisu »Revija«. Zanimljiv nastup na Annalu ostvario je Zagrebački plesni ansambl koji je na glazbu Marka Ruždjaka i Igora Kuljerića izveo veće suvremenog plesnog izraza. Posebno su se u koreografskom smislu izdvojile »Balade« na stihove Miroslava Krležu i glazbu Igora Kuljerića u koreografiji voditeljice ansambla Lele Gluhak-Bunete. Ansambl prilazi svakoj realizaciji vrlo ozbiljno i ostvaruje sa svim profesionalne rezultate.

Bilo je očekivati da će ove godine na Annalu veliko zanimanje pobuditi gostovanje Komorne opere iz Beča s Müllerovom operom »Siverinški brijač«, uspjelom parodijom na talijansku operu, a posebno na slavnog »Seviljskog brijača« Rossinija. Pod dirigentskim vodstvom Hansa Gabora, koji je dirigirao orkestrom Osječke opere (orkestar je pripremio dirigent Željko Miler), Bečani su na primjeru pokazali kako se stvara realizacija komorne opere i kojom se lakom može prezentirati nepretenciozna glazba. Publika se ugodno zabavljala zajedno s izvrsnim protagonistima na adaptiranoj pozornici HNK-a.

Annale je svečano završio nastupom Osječke opere. Najprije je izvedena premijera jednočinke »Mozartova smrt« Vladimira Berse (brata velikog hrvatskog skladatelja Blagoja Berse) u režiji Antuna Petrušića i pod dirigentskim vodstvom Željka Milera. Glazba pod utjecajem Verdija i Puccinija pokazala je i sa svim individualnih karakteristika koje su došle naročito do izražaja u drugom dijelu operne izvedbe. Solisti Božena Čubra, Luciano Manzin, Almas Tudaković i Petar Kloc muzicirali su u pravom smislu riječi i u jednoj primjernoj režiji zajedno s Veljkom Zgrabličem prezentirali očekivano visok nivo. Zakazao je jedino zbor u čuvenoj Lacrimosi (labava intonacija i neispolirani ton). Druga opera iste večeri bila je već poznata izvedba Osječana Salierijeve jednočinke »Prvo glazba, zatim riječi« u sjajnoj i maštovitoj režiji Antuna Petrušića, koji je ujedno bio i dirigent. Oni koji su imali priliku usporediti osječku realizaciju s dubrovačkom morali su konstatirati da su Osječani posebno u režiji za dva koplja ispred dubrovačke realizacije. Četiri izvanredna solista (Branka Galić, Ljiljana Tudaković, posebno izvrsni Petar Kloc i Veljko Zgrablić) dali su kreacije koje su prštale od prave komike i veselja. Uz pratnju raspoloženog orkestra izvedba je imala svoj brio i polet.

Spomenimo da je u okviru Annala u popratnim manifestacijama nastupilo i Kazalište lutaka iz Stare Zagore (Bugarska) i izvelo »Događaj u potkrovlju«.

Gledajući na Annale retrospektivno treba reći da je i ova, već šesta, manifestacija pod pokroviteljstvom Kemijskog kombinata »Saponia« pokazala svrsishodnost svojeg postojanja i visoki nivo izvođenja sasvim specifičnih djela, tj. komornih opera i baleta. Nadati se da će slijedeći Annale biti ponovno izveden u obnovljenoj zgradi HNK-a i da će pojedini društveno-politički radnici svojom prisutnošću pokazati veće zanimanje za ovu glazbenu manifestaciju koja je Osi-

jek učinila poznatim ne samo u Jugoslaviji već i izvan granica naše zemlje. Treba požaliti da ove godine nije došao niti jedan slovenski ansambl. Jer, Slovenci su uvijek bili srdačno dočekivani gosti na Annalu, kako od publike, tako i od kritike. Da li je po srijedi bio novac, kao i u slučaju otkazivanja nastupa Ljubljanske opere na ovogodišnjem Splitskom ljetu? Sigurno je jedno: uprava Annala morat će raditi kontinuirano cijelu godinu i u dogovoru s pojedinim domaćim i stranim opernim kućama pripremati pojedine komorne opere za izvođenje na slijedećem Annalu. Na taj bi način Annale još više očvrstnulo i u budućnosti ne bi dolazilo do otkazivanja.

Siniša Hrestak

Varaždinske barokne večeri (21—28. 9. 1975).

Prekrasan barokni Varaždin, pun atmosfere i ugođaja koji već vanjštinom mnogo obećava, našao je izvanrednu osmišljenost svojih stilskih prostora u odabranom programu baroknih večeri. Na jubilarnoj, uzastopno petoj, priredbi stilski omeđenog programa, osim muzičkih ili muzičkoscenskih priredbi, mogli smo prisustvovati dramskoj predstavi ansambla Narodnog kazališta »August Cesarec« iz Varaždina s djelom nepoznatog autora pod naslovom »Baron Tamburlanović«, kao i engleskom filmu u koloru i kinemaskopu, tragediji W. Shakespeara »Macbeth«, filmu koji je prikazan na Festu 1973.

Svečano otvorenje Varaždinskih baroknih večeri 21. rujna 1975. bilo je vezano uz predaju restauriranog pozitiva (baroknih orgulja) na čuvanje Gradskom muzeju Varaždin, a tom je prilikom u renesansnoj sobi muzeja održan prigodni program. Vladimir Ruždjak, bariton (uz pozitiv: Zarko Dropulić) i Muški pjevački zbor društva zanatlija Varaždin pod dirigentom Stjepanom Mikcom, izveli su program uz uvodnu riječ prof. Ladislava Šabana. Istog dana je u Isusovačkoj crkvi izvedena opera ORFEJ Chr. W. Glucka uz sudjelovanje Zagrebačke filharmonije i Zbora Radio-televizije Zagreb (zborovoda: Darko Mondecar). Uz soliste, Ružu Pospis-Baldani, mezzosopran, i sopranistice Adrienu Czegery i Nadu Siriševiću, izvedbom je ravnao Lovro Matačić. Treba spomenuti da je preko 1.500 posjetilaca uzalud pokušavalo ući na ovaj koncert, jer je jednostavno bilo nemoguće uvući se u prepunu crkvu. Kraj izvrsnog ansambla i solista dominirali su Lovro Matačić i Ruža Pospis-Baldani, koja je ostvarila jednu od svojih najboljih pjevačkih kreacija u nas.

Drugog dana baroknih večeri koncertirala je Pavica Gvozdić, klavir, u prekrasnoj koncertnoj dvorani Narodnog kazališta »August Cesarec«. Na programu su bile kompozicije J. S. Bacha, ne baš zahvalan program za cjelovečernji pijanistički recital. Baš zato treba tim više odati puno priznanje ovoj izvanrednoj umjetnici, koja ne samo da iznad svakog očekivanja zagrijala prepunu koncertnu salu, već smo imali prilike prisustvovati koncertu izvanrednog izvedbenog dometa, s poletnim dopadljivim i sjajnim muziciranjem.

25. rujna bila je na programu još jedna večer J. S. Bacha. Na orguljama Isusovačke crkve nastupio je uspješno mladi zagrebački organist Željko Marasović, pred kojim se očito otvara put u vrh naše muzičke reproduktive. To se nažalost nije moglo ponovno konstatirati za nastup mladog organiste Zarka Dropulića, koji je nastupio kao solist u Koncertu za orgulje i orkestar br. 4 G. Fr. Händela idućeg dana, što je očito bio za njega težak i preuranjen zadatak. Bit će potrebno da budući organisti pokažu želju i ulože maksimum truda kako se ne bi olako izgubio nivo tradicije zagrebačkih orguljaša među kojima su od reda poznata imena minule ili aktivne koncertne djelatnosti na tom instrumentu (Vatroslav Kolander, Franjo Dugan, Franjo Lucić, Čedomil Dugan, Mladen Stahuljak, Vlasta Hranilović, Anđelko Klobučar), a ta tradicija danas ulazi u krizu, jer nedostaje jedna generacija konstantnih orguljaša. Na spomenutoj priredbi, koja je počela